

CIBG
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

memo

"IJzeren voorraad" - meldpunt

Beste allen,

Inleiding

Op 14 april 2021 zond de Minister voor Medische Zorg de Tweede Kamer een brief¹ over de noodvoorraad en ijzeren voorraad. De brief start op pagina 7 met de reikwijdte van de ijzeren voorraad, deze is volgende de brief: "Om klaar te staan in geval van nieuwe crises werken we toe naar de aanleg van een ijzeren voorraad van PBM en kritische medische hulpmiddelen. Uitdaging is uiteraard dat het per definitie niet te voorspellen is hoe een volgende crisis eruit zal zien en aan welke producten dan behoefte is. Maar, hoewel de ijzeren voorraad natuurlijk niet bedoeld is om de vorige crisis op te lossen, is de coronapandemie helaas geen anomalie in de zin dat de kans reëel is dat er nieuwe respiratoire infectieziektes zullen overspringen op de mens."

Om de zorg duurzaam te beschermen wordt er naar analogie van Nederland beschermd tegen water gesproken over het aanleggen van "dijken" als crisisbeheersing. De brief geeft verder aan dat in crisissituaties tijd het grootste gebrek is. De overheid wil op dat terrein meer regie voeren en daarom is het in de eerste plaats zaak om de informatiepositie van de overheid te versterken. Om adequaat te kunnen reageren op signalen, is inzicht in de markt (en -ontwikkelingen) onontbeerlijk.

Een nieuw op te richten meldpunt «crisistekorten medische hulpmiddelen» is daarom het plan. Het meldpunt wordt direct daarna omschreven als «early warning systeem». Het heeft tot doel om tijdig signalen op te vangen en te vertalen naar mogelijke acties om de dijken tijdig aan te passen. Om grip en zicht te krijgen op marktontwikkelingen is de oprichting van een meldpunt crisistekorten medische hulpmiddelen cruciaal. Hierin moet een omgeving gecreëerd worden waarin partijen uit de zorg en de markt laagdrempelig en vertrouwelijk – al dan niet verplicht – hun informatie kunnen delen. Op deze manier ontstaat er inzicht trends en deze trends zetten we in om de zorg Nederland duurzaam te beschermen ook ten tijden van een crisissituatie.

Aanleiding voor dit memo

In de brief van 14 april stond ook dat de ijzeren voorraad en meldpunt verder uitgewerkt gaan worden. Deze opdracht zijn de aanleiding voor het schrijven van deze korte notitie ten behoeve van een gezamenlijke brainstorm van GMT en LCH

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 32 805, nr. 114

Agentschap CIBG

Bezoekadres:

Hoftoren - Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

T 070 340 54 87

Postadres

Postbus 16114
2500 BC Den Haag

www.lchulpmiddelen.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

5.1.2e

T 070 5.1.2e

M +31(0)6 5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

1 september 2021

Aantal pagina's

5

begin oktober 2021. In deze notitie wordt kort aangegeven wie zijn geconsulteerd in de oriëntatie. Daarna worden de kernpunten uit de gesprekken kort beschreven. De notitie sluit af met een aantal overwegingen bij het meldpunt.

Agentschap CIBG

Datum

1 september 2021

Oriëntatie

In de maanden juni en juli 2021 hebben LCH (5.1.2e) en (5.1.2e) een aantal gesprekken gevoerd met de volgende organisaties/personen:

- (5.1.2e) - Rotterdam : (5.1.2e) en (5.1.2e) [<https://cot.nl/>]
- (5.1.2e) (5.1.2e) (5.1.2e) en (5.1.2e) (RIVM [<https://www.nctv.nl/>])
- (5.1.2e) (5.1.2e) aan de Radboud Universiteit en van Crisislab [<https://crisislab.nl/>]
- (5.1.2e) (5.1.2e) (5.1.2e) (5.1.2e) en (5.1.2e) (5.1.2e)
- (5.1.2e) (5.1.2e) universiteit Leiden en van Crisisplan [<https://www.crisisplan.nl/>]
- Erasmus Universiteit - (5.1.2e) : (5.1.2e) (5.1.2e) en (5.1.2e)

Deze zes gesprekken hebben ieder vanuit een andere invalshoek wel dezelfde kernpunten opgeleverd. Kernpunten die relevant zijn bij het uitwerken van een voorstel aan de bewindslieden van VWS voor het opzetten en inrichten van een "ijzeren voorraad" en meldpunt.

Kernpunten

De bovenstaande organisaties/personen hebben ieder op hun eigen deskundigheidsgebied een ruime ervaring met crisismanagement en evaluatie van crisissituaties. Volgende kernpunten uit de gesprekken lijken voor de hand te liggen. Omdat deze punten zo voor de hand liggen is de uitdaging des te groter om deze te organiseren, legitimering voor te vinden en vooral een duurzaam politiek bestuurlijk commitment voor te krijgen.

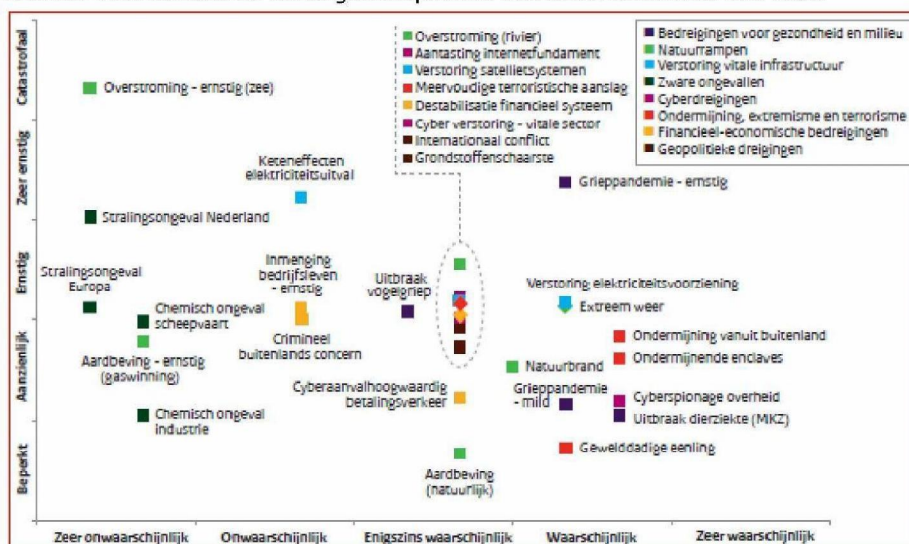
- Deze crisis is niet de voorspeller voor de volgende crisis! Zowel wat de volgende crisis gaat worden, wat de omvang van de crisis is als wanneer de volgende crisis zich gaat voordoen.
- Niemand is tegen het nemen van voorbereidende maatregelen tegen een volgende crisis. Daarentegen is het actueel houden van een urgentie besef om voorbereid te zijn en te blijven des te groter. Voorkomen moet worden dat op een gegeven moment de legitimatie vervaagt.
- Schoenmaker hou je bij je leest. In een crisissituatie zie dat er bijna een onstuitbare behoefte is om te gaan doen en te handelen. Het handelingsperspectief van de overheid zowel beleid en uitvoering moet zich vooral focussen op de zaken waar de overheid goed in is! Namelijk: beleid en uitvoeringskaders. Vooral niet op het uitvoeren van kerncompetenties die niet binnen de overheid zijn vertegenwoordigd.
- Samenwerken: de organisatie van het reguliere is vaak al complex. De organisatie van het bestrijden van de crisis is door het crisissituatie extra complex. Het beroep kunnen doen op wederzijdse expertises en kerncompetenties is noodzakelijk om de crisis niet verder vergroten. Om deze samenwerking te kunnen borgen is uitvoeringsorganisatie binnen de rijksoverheid nodig.

- Samenwerking met deskundigheden en competenties die je in crisistijd nodig hebt. Deze samenwerking moet je op zeer regelmatige basis onderhouden door (netwerk)bijeenkomst. Waarschijnlijk is daar meer voor nodig zoals waakcontracten of assurantiestellingen.
- Een staande en operationele uitvoeringsorganisatie binnen de rijksoverheid. Ten aanzien van het meldpunt werd aangegeven dat het noodzakelijk is een duidelijk herkenningspunt is waar zorg en leveranciers van medische hulpmiddelen ook in reguliere situaties relatie mee hebben. In eerste instantie niet op het onderwerp "crisis", maar op een ander uitvoeringsaspect. Dit geeft invulling aan staand. Het advies is het meldpunt onder te brengen bij een reeds bestaande uitvoeringsorganisatie van VWS. Operationeel dat je zeer regelmatig moet oefenen. Oefenen niet in de zin van de periodiek oefenen een crisis situatie of een ontruimingsoefening. Ook deze zaken zijn van belang. In meerdere gesprekken werd onderstreept dat het van belang is een goed netwerk op te bouwen van kerncompetenties die bij een aandienende of uitgekomen crisissituatie kan mobiliseren.
- De staande en operatonele organisatie moet passen binnen de crisisorganisatie van de rijksoverheid.
- Operationalisering van belangrijke documenten op het terrein van Nationale Veiligheid om het voorbereid zijn op een crisissituatie verder te verbeteren. Het gaat dan in het bijzonder om de volgende vier documenten:
 - Nationaal Veiligheidsprofiel 2016
 - Nationale Veiligheid Strategie 2019
 - Geïntegreerde risicoanalyse Nationale Veiligheid
 - Horizonscan Nationale Veiligheid 2020
 Deze drie documenten geven een uitstekend conceptueel kader en een uitgebreid netwerk met deskundigen. Door het conceptuele kaders verder uit te werken ontstaan er concrete handvatten voor het verder uitwerken van "ijzeren voorraad" en meldpunt. De drie documenten zijn eenvoudig op Internet te vinden, maar ik heb ze voor het gemak bijgevoegd.
- Meldpunt [early warning]: het risicodiagram op pagina 188 van is illustratief voor wat voor soorten crisissituaties impact om ons "normale" leven kan hebben. Vaak hebben de vervolgconsequenties van een crisissituatie niet door.

Agentschap CIBG

Datum

1 september 2021

Uitval van het elektriciteitsnetwerk of Internet hebben vaak ook in de zorg consequenties. Een concreet voorbeeld is het vastlopen van het containerschip Ever Given in het Suezkanaal maart 2021. Één van de belangrijkste containerroutes in de wereld werd voor zes geblokkeerd. De Ever Given vervoerde 15.000 containers en kwam op 29 juli 2021 eindelijk in Rotterdam aan. In combinatie met nog een ander gevolg van de wereldwijde Covid-19-crisis chip tekort zijn de gevolgen voor ons dagelijkse leven duidelijk merkbaar. Elektronische apparaten kunnen tegenwoordig niet zonder chips. Veel consumenten artikelen zijn hierdoor niet of slecht leverbaar. Niet alleen consumentengoederen zijn getroffen ook medische apparatuur kan niet zonder. Dus niet alleen directe crisissituaties zijn van belang om zo vroegtijdig mogelijk te signaleren ook andere crisissituaties die niet direct geassocieerd worden met zorg zijn van belang om te signaleren en te analyseren.

Agentschap CIBG

Datum

1 september 2021

- In principe kom je ogen, oren en andere zintuigen te kort om alle "potentieel" belangrijke signalen op te pikken en daarna in het juiste perspectief te plaatsen. Wat voor invloed heeft de recente omwenteling in Afghanistan voor directe en indirecte invloeden. Het advies is goed aan te sluiten op dit soort ontwikkelingen, maar vooral deze niet zelf te gaan doen. Dat vraagt als je het goed wil doen om competenties die wereldwijd schaars zijn. Een verder advies is één of meerdere abonnementen op belangrijke ontwikkelingen in de wereld op het terrein van minimaal gezondheid, milieu, klimaat, economie en leveringsketens.
- Naast deze abonnementen is het ook zeer raadzaam om analyse capaciteit als dienst in te kopen om de diverse ontwikkelingen in een perspectief van het duurzaam beschermen van de zorg te kunnen plaatsen.
- Voor de inrichting van de dijken, en vooral welke producten minimaal op voorraad moet zijn en de omvang daarvan, is het advies om de specialisten in de zorg te raadplegen.

Meldpunt

Over het meldpunt wordt op pagina 9 het volgende aangegeven. "Signalen voortkomend uit dit meldpunt moeten vervolgens samengebracht worden met informatie over een zich ontwikkelende crisis. Om de waarde van de voorraden te kunnen inschatten, moeten deze immers afgezet worden tegen het verwachte gebruik. Nieuwe inzichten op het gebied van infectiepreventie kunnen leiden tot een aanpassing in het gebruik van bepaalde PBM door de zorg, maar mogelijk ook tot een enorme toename in de vraag. Een gevolg hiervan kan zijn dat een aanpassing van de dijken van de ijzeren voorraad noodzakelijk is. Het is daarom wenselijk om een staande groep van experts – uit verschillende disciplines – bijeen te kunnen roepen om de signalen van het meldpunt te beoordelen." Dit sluit goed aan bij de kernpunten uit de eerder genoemde gesprekken. De vraag is dan vervolgens hoe moet het meldpunt worden ingericht.

Bij het inrichten van het meldpunt zijn een aantal overwegingen:

- Het meldpunt moet bij voorkeur worden ingepast in een reguliere informatiestroom van zorgaanbieder of leverancier van medische hulpmiddelen (verder leveranciers te noemen).
- Het leveren van informatie aan een meldpunt door zorgaanbieders of leveranciers moet sowieso een geringe administratieve last met zich meebrengen.
- Welke informatie moet er onder welke voorwaarde worden gemeld.
- Het leveren van informatie moet een wederkerigheid hebben. Voor wat hoort wat.

Deze overwegingen maken dat je in overweging moet nemen om te gaan denken aan een omgekeerd meldpunt. Niet de zorg, leveranciers en derden melden bij het meldpunt, maar het meldpunt (rijksoverheid) meldt aan de zorg, leveranciers en derden. Deze constructie heeft een aantal voordelen. Het is ten eerste geen last voor organisaties en professionals. Ten tweede organiseert de overheid zelf de informatie, daarmee is afhankelijkheid van en het probleem van vertrouwelijkheid van de gegevens weggenomen. Er ontstaat voor alle actoren eenzelfde level planning field. Deze inrichting van het meldpunt sluit goed aan bij de kernpunten die uit de gespreken zijn opgetekend.

Agentschap CIBG

Datum

1 september 2021

5.1.2e

5.1.2e